

२६ जानेवारी, २०२० पासून राज्यातील सर्व शाळांमध्ये
'सार्वभौमत्व संविधानाचे जनहित सर्वांचे' हा उपक्रम सुरु
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.११/एस.डी.-४
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक :- २१ जानेवारी, २०२०

संदर्भ :- शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-२०१२/(४५८/१२)/प्राशि-५, दिनांक ४ फेब्रुवारी, २०१३.

शासन परिपत्रक:-

भारताची राज्यघटना दिनांक २६ नोव्हेंबर, १९४९ रोजी स्वीकारण्यात आली. या निमित्ताने प्रत्येक वर्षी २६ नोव्हेंबर हा दिवस संविधान दिन म्हणून साजरा केला जातो. हे संविधान दिनांक २६ जानेवारी, १९५० पासून अंमलात आले असून भारतीय संविधानाची पुरेशी माहिती नागरिकांना असणे आवश्यक आहे.

२. भारतीय राज्य घटनेतील मुलतत्त्वांची व्याप्ती व सर्व समावेशकता सर्व नागरिकांना समजावी आणि त्याचबरोबर घटनेतील न्याय, स्वातंत्र्य, समानता व बंधुता ही मुलतत्त्वे समाज मनावर कोरली जावीत यासाठी संविधानाचा परिपूर्ण परिचय विद्यार्थ्यांना होणे आवश्यक आहे. भारतीय संविधानातील मुलतत्त्वे, संवैधानिक हक्क आणि कर्तव्ये स्वतंत्र भारताच्या नागरिकांना संस्कारित करणारे आहेत. या वयातील मुलांच्या संस्कारक्षम मनात याची रुजवणूक झाल्यास जबाबदार, सुजाण व सुसंस्कृत नागरिक घडविण्यास मदत होईल. त्याविषयीची सुरुवात शालेय जीवनापासून होणे अभिप्रेत आहे यासाठी शाळांमध्ये दररोज परिपाठाच्या वेळी संविधानाच्या उद्देशिकेचे (Preamble) समुह वाचन करण्यात यावे असा निर्णय संदर्भांकित दिनांक ४ फेब्रुवारी, २०१३ च्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आलेला आहे. तथापि त्या शासन निर्णयाची अंमलबजावणी होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे राज्यातील सर्व प्राथमिक व माध्यमिक शाळांमध्ये 'सार्वभौमत्व संविधानाचे जनहित सर्वांचे' या उपक्रमाच्या अंतर्गत दररोज परिपाठाच्या वेळी संविधानाच्या उद्देशिकेचे (Preamble) समुह वाचन करण्यात यावे. सदर उपक्रमाची सुरुवात दिनांक २६ जानेवारी, २०२० पासून करण्यात यावी.

३. याबाबत मा.आयुक्त (शिक्षण) यांनी सर्व क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांकडून नियतकालिक आढावा घ्यावा.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२००१२११५००१११४२१ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेंद्र पवार)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री (शालेय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव,
- २) मा.राज्यमंत्री (शालेय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव,
- ३) आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ४) राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई
- ५) संचालक, महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे
- ६) शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ७) शिक्षण संचालक (प्राथमिक), शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ८) सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक ,
- ९) प्राचार्य, जिल्हा शैक्षणिक सातत्यपूर्ण विकास संस्था (सर्व),
- १०) शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/माध्यमिक/निरंतर), जिल्हा परिषद (सर्व) /सर्व शिक्षण निरीक्षक
बृहन्मुंबई महानगरपालिका,
- ११) प्रशासन अधिकारी (महानगरपालिका/महानगरपालिका) (सर्व),
- १२) निवड नस्ती (कार्या.एस.डी.४).